

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารื่อง "ผู้สูงอายุกับการขับเคลื่อนทางสังคมในครอบครัวในการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนในกรุงเทพมหานคร" ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้สูงอายุจาก 5 ชุมรมที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ ชุมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลเถิดสิน ชุมรมผู้สูงอายุเจริญกรุงประชาวิทย์ ชุมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน ผู้สูงอายุโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ และชุมรมมุสลิมผู้สูงอายุ (สันติชน) จำนวนที่ได้จากการสุ่มทั้งสิ้น 230 คน ซึ่งผู้สูงอายุเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ที่มีเยาวชนหรือลูกหลานที่มีอายุอยู่ระหว่าง 14-25 ปี อยู่ในครอบครัวด้วย ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างประชากรถูกนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาภูมิหลังทางสังคมของผู้สูงอายุและเยาวชน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ศึกษาภาพรวมระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชน ความสำนึกในคุณธรรม ความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม และความสำนึกในการขับเคลื่อนคุณธรรม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ส่วนที่ 3 สรุปการเปรียบเทียบองค์ประกอบการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ จำแนกตาม เพศ ศาสนา ภูมิลำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ และสุขภาพ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ย หรือการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ F-test และทดสอบภายหลังเพื่อหาคู่ที่แตกต่าง โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ส่วนที่ 4 พิสูจน์สมมติฐานตามสมมติฐานแต่ละข้อ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้คือ

4.1 ตามสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.2 ตามสมมติฐานข้อที่ 3 และ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ย หรือทดสอบค่าที (t-test) หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือค่าเอฟ (F-test) และทดสอบภายหลัง โดยวิธีของเชฟเฟ่ เพื่อหาผู้ที่แตกต่างกัน

4.3 ตามสมมติฐานที่ 5, 6 และ 7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คดออกทีละขั้นตอนแบบมีขั้นตอน (Multiple Regression Coefficient-Stepwise)

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน ได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาภูมิหลังของผู้สูงอายุและเยาวชน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	106	47.50
หญิง	117	52.50
2. ช่วงอายุ		
ระหว่าง 60-65 ปี	98	42.61
ระหว่าง 66-70 ปี	81	35.22
ระหว่าง 71-75 ปี	26	11.30
76 ปีขึ้นไป	25	10.87
3. ศาสนา		
พุทธ	101	43.90
คริสต์	55	23.90
อิสลาม	74	32.20

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
4. ภูมิฐานะ		
กรุงเทพมหานคร	152	67.90
ต่างจังหวัด	72	32.10
5. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	9	3.90
ประถมศึกษา 4-6	76	33.00
มัธยมศึกษา 1-3	40	17.40
มัธยมศึกษา 4-6	60	26.10
อนุปริญญา	20	8.70
ปริญญาตรีขึ้นไป	25	10.90
6. สถานภาพสมรส		
โสด	33	14.30
คู่	131	57.00
หม้าย/หย่าร้าง	66	28.70
7. อาชีพ		
เกษตรกร	6	2.60
รับจ้าง	93	40.80
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	47	20.60
ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ	52	22.80
อื่น ๆ	30	13.20
8. รายได้		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	25	11.00
2,501 - 5,000 บาท	52	22.90
5,001 - 10,000 บาท	58	25.60
10,001 - 15,000 บาท	44	19.40
15,001 - 20,000 บาท	23	10.10
20,001 บาทขึ้นไป	25	11.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
9. แหล่งรายได้		
เงินบำนาญ	33	14.50
การทำงาน	61	26.80
บุตรหลาน	106	46.50
เงินสะสม	20	8.80
อื่น ๆ	8	3.50
10. สุขภาพ		
แข็งแรงดี	86	37.70
เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง	120	52.60
เจ็บป่วยบ่อย	22	9.60
11. สังกัดชมรม		
ไม่	3	1.30
เป็น	223	98.70
12. สถานภาพในชมรม		
กรรมการ	43	19.40
สมาชิก	159	71.60
ที่ปรึกษา	12	5.40
อื่น ๆ	8	3.60
13. การได้รับความช่วยเหลือจากชมรมด้าน		
ตามจำนวนครั้ง		
สิ่งของ	46	11.04
เงินทอง	33	7.90
คู่มือสุขภาพ	169	40.59
แนะนำปรึกษา	158	37.89
อื่น ๆ	11	2.64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
14. การให้ความช่วยเหลือชมรมของสมาชิก		
ไม่ให้	12	5.30
ให้	215	94.70
15. ให้ความช่วยเหลือในด้าน		
ตามจำนวนครั้ง		
บริจาค	38	17.8
เข้าร่วมกิจกรรม	170	79.4
อื่น ๆ	6	2.8

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นตัวแทนในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.50 และเพศชายร้อยละ 47.50 มีอายุอยู่ระหว่าง 60-65 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.61 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง 66-70 ปี และ 71-75 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.22 และร้อยละ 11.30 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุมากขึ้นจะมีจำนวนร้อยละลดลง

สำหรับในด้านศาสนา ผู้สูงอายุนับถือศาสนาพุทธมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมาได้แก่ ผู้นับถือศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 32.20 และร้อยละ 23.90 ตามลำดับ ทั้งหมดนี้ 2 ใน 3 ของผู้สูงอายุมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในด้านการศึกษาส่วนมากร้อยละ 80.40 สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลงมา และร้อยละ 67.90 มีรายได้อยู่ระหว่าง 2,501-15,000 บาทต่อเดือน แหล่งรายได้ที่สำคัญคือ ได้รับจากบุตรหลานมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.50

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่าตนเอง มีสุขภาพอยู่ในระดับค่อนข้างแข็งแรง (เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.00 ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม พบว่า ผู้สูงอายुर้อยละ 98.70 เข้าร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุ โดยทำหน้าที่เป็นสมาชิกมากที่สุดถึงร้อยละ 71.60 ซึ่งสมาชิกดังกล่าวจะได้รับความช่วยเหลือจากชมรมในด้านดูแลสุขภาพ และให้คำแนะนำปรึกษา มากถึงร้อยละ 78.48

ส่วนในด้านการให้ความช่วยเหลือชมรม ผู้สูงอายุให้ความเห็นว่า ตนเองให้ความช่วยเหลือในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 94.70 ส่วนมากเป็นการให้ความช่วยเหลือในรูปของการเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 79.40

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวผู้สูงอายุ

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	127	56.40
หญิง	98	43.60
2. อายุ		
14-17 ปี	138	60.50
18-21 ปี	47	20.60
22-25 ปี	43	18.90
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	9	4.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	22	9.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย	143	63.00
ปริญญาตรีหรือสูงขึ้น	53	23.30
4. สถานภาพของเยาวชน		
ถูก	44	19.40
หลาน	183	80.60
5. บุคคลในครอบครัวที่อบรมสั่งสอน		
พ่อ แม่	197	86.80
ปู่ ย่า ตา ยาย	30	13.20

จากตารางที่ 2 พบว่า เยาวชนที่อยู่ในครอบครัวผู้สูงอายุที่ได้เป็นตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ส่วนมากร้อยละ 56.40 เป็นเพศชาย และร้อยละ 43.60 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 14-17 ปี มากที่สุดคือเป็นร้อยละ 60.50

ส่วนมากร้อยละ 63.00 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสถานภาพเป็นหลานของผู้สูงอายุมากที่สุดคือร้อยละ 80.60

เขวชนเหล่านี้ให้ความเห็นว่า บุคคลที่อบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรมส่วนมากร้อยละ 86.80 จะเป็นพ่อแม่มากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่า ปู่ย่าตายาย มีเพียงร้อยละ 13.20 เท่านั้น ที่มีส่วนช่วยอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณธรรม

ส่วนที่ 2 ศึกษาภาพรวมระดับการตีบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ในส่วนนี้ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาจะเป็นภาพรวมของผู้สูงอายุกับการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวในการตีบทอดคุณธรรมแก่เขวชนในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญในแต่ละด้านดังนี้

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้สูงอายุ
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ
3. การสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ
4. ความใกล้ชิดกับเขวชนของผู้สูงอายุ
5. ความสำนึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุ
6. ความพึงพอใจในการตีบทอดคุณธรรมแก่เขวชนของผู้สูงอายุ
7. ความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรมแก่เขวชนของผู้สูงอายุ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ก) ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 4 ใช้เกณฑ์ดังนี้

1.00	-	1.50	น้อยที่สุด
1.51	-	2.50	น้อย
2.51	-	3.50	มาก
3.51	-	4.00	มากที่สุด

ข) ข้อที่ 5 ใช้เกณฑ์ดังนี้

1.00	-	1.50	น้อยที่สุด
1.51	-	2.50	น้อย
2.51	-	3.50	ปานกลาง
3.51	-	4.50	มาก
4.51	-	5.00	มากที่สุด

ค) ข้อที่ 6 และข้อที่ 7 ใช้เกณฑ์ดังนี้

1.00	-	1.50	น้อย
1.51	-	2.50	ปานกลาง
2.51	-	3.00	มาก

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับส่วนนี้ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้สูงอายุ

ข้อความ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความหมาย
1. รับประทานอาหารร่วมกัน	230	3.25	0.84	มาก
2. ทำงานบ้านร่วมกัน	228	2.78	0.78	มาก
3. ร่วมปรึกษาหารือกัน	229	3.24	0.70	มาก
4. ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	230	3.64	0.57	มากที่สุด
รวม	228	3.22	0.52	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมของระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.20$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า เกือบทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น การดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันเพียงข้อเดียวเท่านั้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.64$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ระดับการร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ

ข้อความ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความ หมาย
1. ร่วมปฏิบัติศาสนกิจ				
☐ ไปวัด, โบสถ์, มัสยิด	225	3.13	0.90	มาก
☐ พุศ, ฟังบรรยายธรรม	225	2.94	0.76	มาก
☐ ทำบุญ, บริจาค	225	2.82	0.72	มาก
2. ไปทัศนศึกษา	227	2.29	0.70	น้อย
3. ร่วมประเพณีทางสังคม	229	2.60	0.76	มาก
รวม	216	2.75	0.50	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมของระดับการร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.75$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เกือบทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก นอกจากการไปทัศนศึกษาเพียงข้อเดียวเท่านั้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.29$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ

ข้อความ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความ หมาย
1. การดูแลในยามเจ็บป่วย	226	3.59	0.64	มากที่สุด
2. การให้ความช่วยเหลือด้าน สิ่งของและเงินทอง	223	2.79	0.79	มาก
3. การพูดคุยแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ทางศาสนา	227	2.99	0.68	มาก
4. การสนับสนุนให้ถ่ายทอด ความรู้ความสามารถของตนเอง ด้านคุณธรรม	229	3.13	0.74	มาก
5. การให้เกียรติและความเคารพ นับถือ	229	3.70	0.51	มากที่สุด
รวม	216	3.23	0.44	มาก

ตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวมของระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.24$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของ
รายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การดูแลในยามเจ็บป่วย การให้เกียรติและความเคารพนับ
ถืออยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X}=3.59$) และ ($\bar{X}=3.70$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ระดับความใกล้ชิดกับเยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความ หมาย
1. มีเวลาพูดคุยด้วย	227	3.30	0.70	มาก
2. ร่วมกิจกรรมทางศาสนา	226	2.73	0.80	มาก
3. ไปเป็นเพื่อนร่วมงานสังคม	227	2.54	0.71	มาก
4. เล่นกีฬาและออกกำลังกายด้วยกัน	224	1.75	0.81	น้อย
5. ซื่อของและจ่ายตลาดด้วยกัน	228	2.15	0.67	น้อย
รวม	220	2.47	0.47	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า ในภาพรวมของระดับความใกล้ชิดกับเยาวชนของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X}=2.47$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเพียง 2 ข้อคือ การเล่นกีฬาและออกกำลังกายด้วยกัน ซื่อของและจ่ายตลาดด้วยกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อยมาก ($\bar{X}=1.75$) และ ($\bar{X}=2.15$) ดังนั้นเป็นที่น่าสังเกตได้ว่าในภาพรวมค่าเฉลี่ยจึงอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 7 ระดับความจำเป็นในคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ข้อความ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปล ความหมาย
ความเมตตา				
1. เมื่อเห็นผู้อ่อนแอ ฮากไว้ และ คือโอกาสมีความรู้สึกรักฮากช่วยเหลือ	230	4.58	0.32	มากที่สุด
2. คนที่ฮากจนมักจะมีรู้สึกว่าต้องการให้ ผู้อื่นช่วยเหลือตลอดเวลา	229	3.37	1.03	ปานกลาง
3. ควรเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เมื่อเขาประสบ ความเดือดร้อน	229	4.64	0.48	มากที่สุด
4. เมื่อเห็นคนเดือดร้อน ไม่ควรเข้าไป เกี่ยวข้อง เพราะทำให้เรายุ่งฮาก	228	3.76	0.83	มาก
ความกตัญญู				
5. การตอบแทนผู้มีบุญคุณ ควรทำด้วย สิ่งของหรือเงินทองเท่านั้น	226	3.33	1.13	ปานกลาง
6. ควรระลึกถึงผู้มีบุญคุณ และหาโอกาส ตอบแทน	228	4.66	0.50	มากที่สุด
7. เราไม่จำเป็นต้องตอบแทนผู้มีพระคุณที่ เขามีฐานะคืออยู่แล้ว	228	3.81	0.84	มาก
8. ควรตอบแทนผู้มีบุญคุณ แม้เขาจะไม่ขอ ความช่วยเหลือ	226	4.47	0.67	มาก
ความซื่อสัตย์				
9. คนที่ไม่รับสินบน ถึงแม้จะมีโอกาส ควรสรรเสริญอย่างยิ่ง	230	4.37	0.75	มาก
10. เมื่อพบการคดโกงใด ๆ ก็รู้สึกเฉย ๆ กับการคดโกงนั้น	228	4.44	0.79	มาก
11. เมื่อถูกหลอกลวงทำผิด ควรถ่วงถ่วงคิด ทุกครั้ง	299	4.49	0.56	มาก
12. เพราะความรักถูกหลอกลวง เมื่อเขาทำผิด จึงควรให้อภัย	229	3.20	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปล ความหมาย
ความยุติธรรม				
13. เมื่อมีผู้กระทำความผิด ควรให้ออกโทษเขา ซึ่งแจ้งเหตุผิด	228	4.23	0.51	มาก
14. เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น อยากจะช่วยเหลือ คนสนิทของคนเองก่อน	230	3.48	1.00	ปานกลาง
15. ควรตัดสินปัญหาใด ๆ ด้วยใจ เป็นธรรม	227	4.46	0.53	มาก
16. เมื่อถูกหลอกลวงผู้ขายทำผิด มักจะ ดักเตือนน้อยกว่าถูกหลอกลวงผู้หญิง	229	4.07	0.83	มาก
ความเสียสละ				
17. ต้องทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อน แล้วจึงคิดทำงานส่วนตัว	229	3.48	1.06	ปานกลาง
18. เกิดความรู้สึกว่ากฎระเบียบเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม	228	3.77	0.98	มาก
19. เมื่อมีกิจกรรมส่วนรวม ถ้ามีคนมาชวน จึงจะเข้าร่วม	229	3.17	1.03	ปานกลาง
20. เมื่อทำประโยชน์ให้ส่วนรวม ควร เรียกร้องตั้งตอบแทน	228	4.56	0.70	มากที่สุด

ตารางที่ 8 รูประดับความตํานึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ

คุณธรรมด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	แปลความหมาย
1. ความเมตตา	4.09	0.43	มาก
2. ความกตัญญู	4.07	0.45	มาก
3. ความซื่อสัตย์	4.13	0.44	มาก
4. ความซุติธรรม	4.06	0.38	มาก
5. ความเสียสละ	2.99	0.44	ปานกลาง
รวม	4.02	0.31	มาก

จากตารางที่ 7-8 พบว่า ในภาพรวมของระดับความตํานึกในคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเกือบทุกข้อผู้สูงอายุให้ความเห็นในคุณธรรมอยู่ในระดับมากตามลำดับ ดังนี้ ความซื่อสัตย์ ($\bar{X}=4.13$) ความเมตตา ($\bar{X}=4.09$) ความกตัญญู ($\bar{X}=4.07$) และความซุติธรรม ($\bar{X}=4.06$) ยกเว้นความเสียสละเพียงข้อเดียวเท่านั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.99$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ระดับความพึงพอใจในการ ศึกษาคคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน (S.D)	แปล ความหมาย
ความเมตตา			
1. เมื่อถูกหลานประสบกับปัญหาคือคร้อน ท่านพอใจ จะช่วยเหลือ	2.50	0.51	มาก
2. เมื่อมีผู้มาขอรับบริจาคการกุศล ท่านเต็มใจจะบอก ถูกหลานให้บริจาค	2.18	0.44	ปานกลาง
ความกตัญญู			
3. ท่านสนใจจะดักเตือนให้ถูกหลานช่วยทำงานบ้าน	2.46	0.54	ปานกลาง
4. เมื่อญาติผู้ใหญ่เจ็บป่วย ท่านเอาใจใส่จะดักเตือน ถูกหลานให้ดูแล	2.43	0.57	มาก
ความซื่อสัตย์			
5. ถ้าถูกหลานท่านกลับบ้านผิดเวลา โดยไม่ บอกให้ทราบ ท่านควรจะดักเตือน	2.68	0.49	มาก
6. ท่านควรจะดักเตือนอย่างไร เมื่อเห็นถูกหลานพูด โกหก	2.62	0.50	มาก
ความยุติธรรม			
7. เมื่อถูกหลานแต่ละคนทำความผิด ท่านควรจะ ดักเตือน	2.58	0.52	มาก
8. เมื่อถูกหลานแต่ละคนทำความดี ท่านพอใจจะ ชม เชย	2.59	0.57	มาก
ความเสียสละ			
9. ถ้าในชุมชนต้องการให้ถูกหลานของท่าน มาร่วมกิจกรรม ท่านเต็มใจจะสนับสนุน	2.38	0.49	ปานกลาง
10. เมื่อถูกหลานขอเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณ ประโยชน์ ท่านยินดีจะให้เข้าร่วม	2.64	0.48	มาก

ตารางที่ 10 สรุประดับความพึงพอใจในการตีบทอคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

คุณธรรมด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความหมาย
1. ความเมตตา	2.34	0.36	ปานกลาง
2. ความกตัญญู	2.44	0.48	ปานกลาง
3. ความซื่อสัตย์	2.65	0.37	มาก
4. ความซุติธรรม	2.59	0.48	มาก
5. ความเที่ยงตรง	2.51	0.40	มาก
รวม	2.51	0.26	มาก

จากตารางที่ 9-10 พบว่า ในภาพรวมของระดับความพึงพอใจในการตีบทอคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=2.51$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุให้ความเห็นในคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นความกตัญญูและความเมตตาและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในการตีบทอคุณธรรมที่ผู้สูงอายุได้แสดงให้เห็นในด้านคุณธรรมต่าง ๆ ตามลำดับ กล่าวคือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X}=2.65$) ความซุติธรรม ($\bar{X}=2.59$) และความเที่ยงตรง ($\bar{X}=2.51$) คุณธรรมทั้ง 3 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ยกเว้นคุณธรรมด้านกตัญญู ($\bar{X}=2.44$) และความเมตตา ($\bar{X}=2.35$) ยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ระดับความถี่ในการขัดเกลาด้านคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปล ความหมาย
ความเมตตา			
1. ท่านพบเห็นผู้เดือดร้อน ท่านให้ความช่วยเหลือ ทุกครั้ง, บางครั้ง, ไม่เคย	2.16	0.42	ปานกลาง
2. เมื่อพบคนแก่และเด็กนั่งขอทาน ท่านให้ บริจาคทุกครั้ง, บางครั้ง, ไม่เคย	2.01	0.36	ปานกลาง
ความกตัญญู			
3. ท่านช่วยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ ทำงานบ้าน ทุกวัน, บางวัน, ไม่เคย	2.47	0.57	ปานกลาง
4. ท่านดูแลญาติผู้ใหญ่ เมื่อเจ็บป่วย ดูแลประจำ, บางครั้ง, ไม่เคย	2.44	0.56	ปานกลาง
ความซื่อสัตย์			
5. ท่านผิคนัดกับญาติผู้ใหญ่ เป็นประจำ, บางครั้ง, ไม่เคย	2.37	0.54	ปานกลาง
6. ท่านพูดโกหกกับคนอื่น เสมอ, บางครั้ง, ไม่พูดโกหกเลย	2.01	0.33	ปานกลาง
ความยุติธรรม			
7. เมื่อเห็นผู้มีอายุน้อยกว่าทำผิด ท่านดักเตือน ทุกครั้ง, บางครั้ง, ไม่เคย	2.28	0.52	ปานกลาง
8. เมื่อญาติพี่น้องทำผิดกับท่าน ท่านชมเชยทุกครั้ง, บางครั้ง, ไม่เคย	1.83	0.76	ปานกลาง
ความเสียสละ			
9. เมื่อชุมชนต้องการให้ร่วมกิจกรรม ท่านไปร่วม ทุกครั้ง, บางครั้ง, ไม่เคย	2.15	0.48	ปานกลาง
10. ท่านยินดีเสียสละตนเองทำงานส่วนรวม ในทุกๆเรื่อง, บางเรื่อง, ไม่เคย	2.22	0.46	ปานกลาง

ตารางที่ 12 สรุปความถี่ในการจัดเกลาคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

คุณธรรมด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลความหมาย
1. ความเมตตา	2.09	0.30	ปานกลาง
2. ความกตัญญู	2.45	0.44	ปานกลาง
3. ความซื่อสัตย์	2.19	0.34	ปานกลาง
4. ความยุติธรรม	2.06	0.48	ปานกลาง
5. ความเสียสละ	2.18	0.40	ปานกลาง
รวม	2.19	0.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 11-12 พบว่า ในภาพรวมของระดับความถี่ในการจัดเกลาคุณธรรมแก่ เยาวชนของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.19$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าทุกข้อของคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ กตัญญู ($\bar{X}=2.45$) ซื่อสัตย์ ($\bar{X}=2.19$) ความเสียสละ ($\bar{X}=2.18$) ความเมตตา ($\bar{X}=2.09$) และความยุติธรรม ($\bar{X}=2.06$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 สรุปการเปรียบเทียบองค์ประกอบของการตีบทอคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ
จำนวนตามเพศ ศาสนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ และสุขภาพ กับระดับความสัมพันธ์
ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชน ความ
สำนึกในคุณธรรม ความพึงพอใจในการตีบทอคุณธรรม และความสำนึกในการขัดเกลาด้าน
คุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างเพศต่อการตีบทอคุณธรรมแก่เยาวชน
ของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	ชาย			หญิง			t-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	104	3.26	0.51	117	3.19	0.52	1.06
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	99	2.81	0.49	111	2.71	0.48	1.47
3. การสนับสนุนทางสังคม	100	3.24	0.46	110	3.22	0.43	0.23
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	103	2.44	0.46	111	2.51	0.47	-1.06
5. ความสำนึกในคุณธรรม	95	4.00	0.31	107	4.00	0.30	-0.93
6. ความพึงพอใจในการตีบทอ คุณธรรม	103	2.47	0.26	115	2.51	0.27	-1.15
7. ความสำนึกในการขัดเกลาคุณธรรม	104	2.20	0.24	116	2.21	0.26	-0.26

* หมายถึง ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

t-Value หมายถึง การหาค่าความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม

F-value หมายถึง การหาค่าความแตกต่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชน ความสำนึกในคุณธรรม ความพึงพอใจในการตีบทอคุณธรรม ความสำนึกในการขัดเกลาคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างศาสนาต่อการตีบทอดคุณธรรมแก่
 เยาวชนของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	พุทธ			คริสต์			อิสลาม			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	99	3.28*	0.51	55	3.04	0.51	74	3.28*	0.53	4.71*
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	96	2.66	0.53	51	2.84	0.38	69	2.81	0.52	2.90
3. การสนับสนุนทางสังคม	93	3.15	0.51	51	3.26	0.35	71	3.31	0.41	2.63
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	94	2.51	0.50	55	2.43	0.46	71	2.46	0.43	0.50
5. ความสำนึกในคุณธรรม	90	3.90	0.35	51	4.10*	0.21	68	4.10*	0.26	11.33*
6. ความพึงพอใจในการตีบทอดคุณธรรม	99	2.47	0.29	55	2.49	0.25	71	2.53	0.24	1.02
7. ความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรม	98	2.18	0.23	55	2.17	0.23	74	2.23	0.23	1.46

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 14 พบว่า ส่วนมากผู้สูงอายุมาจากศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ มีความคิดเห็นต่อการตีบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านความสำนึกในคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบภายหลัง โดยวิธีของเชฟเฟ่ เพื่อหาจุดที่แตกต่าง พบว่า

ก) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาพุทธ ($\bar{X}=3.28$) และศาสนาอิสลาม ($\bar{X} = 3.28$) ให้ความสำคัญในด้านนี้สูงกว่าผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์ ($\bar{X}=3.04$)

ข) ด้านความสำนึกในคุณธรรม ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์ ($\bar{X}=4.10$) กับอิสลาม ($\bar{X}=4.10$) ให้ความสำคัญในด้านนี้สูงกว่าผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาพุทธ ($\bar{X}=3.90$)

ตารางที่ 15 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างภูมิภาคมา ต่อการตีบทอดคุณธรรมแก่
เยาวชนของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	เมือง			ชนบท			t-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	151	3.21	0.55	71	3.24	0.49	-0.43
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	142	2.79	0.52	68	2.68	0.46	1.45
3. การสนับสนุนทางสังคม	142	3.22	0.46	68	3.26	0.41	-0.22
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	143	2.49	0.48	71	2.41	0.46	1.17
5. ความสำนึกในคุณธรรม	136	4.05	0.28	67	3.95	0.36	2.15
6. ความพึงพอใจในการตีบทอด คุณธรรม	149	2.51	0.27	67	2.47	0.26	1.10
7. ความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรม	152	2.21	0.23	70	2.17	0.22	1.18

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเมืองและในชนบท มีทัศนคติต่อ
ระดับการตีบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนในทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างระดับการศึกษาต่อการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ไม่ได้เรียน		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		F-Value						
	n ₁	$\bar{X}_1$	SD ₁	n ₂	$\bar{X}_2$	SD ₂	n ₃	$\bar{X}_3$	SD ₃	n ₄	$\bar{X}_4$	SD ₄		n ₅	$\bar{X}_5$	SD ₅	n ₆	$\bar{X}_6$	SD ₆
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	9	2.97	0.65	76	3.17	0.53	40	3.39	0.43	60	3.17	0.52	19	3.33	0.43	24	3.24	0.61	1.71
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	9	2.40	0.64	72	2.73	0.45	38	2.78	0.63	58	2.82	0.48	16	2.76	0.43	23	2.72	0.43	1.20
3. การสนับสนุนทางสังคม	9	2.93	0.70	70	3.20	0.40	36	3.33	0.42	57	3.27	0.42	19	3.19	0.44	24	3.23	0.52	1.34
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	9	2.36	0.65	69	2.41	0.40	38	2.49	0.50	60	2.56	0.41	19	2.52	0.41	25	2.42	0.67	0.94
5. ความสำนึกในคุณธรรม	9	3.88	0.31	71	3.98	0.35	35	4.01	0.29	50	4.04	0.27	20	4.07	0.15	24	4.09	0.37	1.02
6. ความตั้งใจในการ สืบทอดคุณธรรม	9	2.41	0.38	73	2.47	0.27	40	2.52	0.28	58	2.50	0.26	20	2.46	0.25	25	2.54	0.22	0.56
7. ความสำเร็จในการจัดการ ด้านคุณธรรม	9	2.09	0.20	75	2.20	0.21	40	2.22	0.26	59	2.17	0.22	20	2.24	0.29	24	2.20	0.21	0.76

* P < 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนในทุกด้านจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างสถานภาพสมรสต่อการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	โสด		คู่		หม้ายหย่าร้าง		F-Value
	n ₁	$\bar{X}_1$ SD ₁	n ₂	$\bar{X}_2$ SD ₂	n ₃	$\bar{X}_3$ SD ₃	
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	32	3.09 0.59	130	3.33 0.45	59	3.05 0.58	7.36
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	27	2.61 0.55	123	2.76 0.48	59	2.77 0.49	1.21
3. การสนับสนุนทางสังคม	30	3.24 0.43	121	2.26 0.44	58	3.20 0.46	0.61
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชนของผู้สูงอายุ	32	2.32 0.59	125	2.41 0.41	56	2.49 0.45	2.27
5. ความสำนึกในคุณธรรม	31	4.12 0.23	120	4.01 0.34	51	4.01 0.27	1.67
6. ความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม	31	2.44 0.27	128	2.51 0.26	59	2.49 0.27	1.01
7. ความสำนึกในการจัดการด้านคุณธรรม	32	2.18 0.24	129	2.21 0.22	59	2.18 0.24	0.39

* p < 0.05

จากตารางที่ 17 พบว่า ที่คะแนนของผู้สูงอายุต่อการสืบทอดคุณธรรม จำแนกตามระดับสถานภาพสมรส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจต่อการมีเยาวชนแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	ต่ำกว่า 2,500		2,501-5,000		5,001-10,000		10,001-15,000		15,001-20,000		20,001 บาทขึ้นไป		F-Value						
	n ₁	$\bar{X}_1$	SD ₁	n ₂	$\bar{X}_2$	SD ₂	n ₃	$\bar{X}_3$	SD ₃	n ₄	$\bar{X}_4$	SD ₄		n ₅	$\bar{X}_5$	SD ₅	n ₆	$\bar{X}_6$	SD ₆
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	25	3.36	0.48	52	3.14	0.49	57	3.19	0.57	43	3.30	0.55	23	3.14	0.52	25	3.35	0.47	1.17
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	22	2.93	0.62	51	2.75	0.48	55	2.76	0.41	41	2.65	0.60	21	2.70	0.34	23	2.69	0.47	0.99
3. การสนับสนุนทางสังคม	22	3.13	0.39	49	3.16	0.37	56	3.32	0.40	40	3.29	0.57	23	3.83	0.35	22	3.15	0.57	1.23
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	22	2.47	0.53	49	2.37	0.50	55	2.52	0.44	44	2.53	0.46	23	2.37	0.44	24	2.54	0.44	1.02
5. ความสำนึกในคุณธรรม	25	3.86	0.45	48	3.97	0.28	47	4.10	0.25	41	4.01	0.28	23	4.05	0.29	22	4.13	0.26	3.04
6. ความพึงพอใจในการ สืบทอดคุณธรรม	25	2.45	0.26	51	2.46	0.30	57	2.52	0.27	43	2.54	0.25	21	2.49	0.24	25	2.44	0.24	0.84
7. ความสำนึกในการจัดกล่าด้าน คุณธรรม	25	2.22	0.24	52	2.17	0.20	57	2.13	0.20	42	2.22	0.27	23	2.20	0.27	25	2.22	0.23	0.53

* P < 0.05

จากตารางที่ 18 พบว่า ทิศนะของผู้สูงอายุต่อการมีเยาวชนแก่เยาวชนในทุกด้าน จำนวนตามระดับฐานะเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างสุขภาพต่อการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

ข้อความ	แข็งแรงดี		เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง		เจ็บป่วยบ่อย		F-Value			
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2		n_3	$\bar{X}_3$	SD_3
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	84	3.23	0.55	120	3.21	0.49	19	3.34	0.51	0.52
2. การร่วมกิจกรรมทางสังคม	82	2.73	0.58	112	2.77	0.46	18	2.69	0.37	0.23
3. การสนับสนุนทางสังคม	78	3.24	0.50	115	3.22	0.42	16	2.41	0.45	0.04*
4. ความใกล้ชิดกับเยาวชน	82	2.42	0.51	117	2.52	0.43	16	2.41	0.45	1.42
5. ความสำนึกในคุณธรรม	75	4.02	0.34	112	4.00	0.30	18	4.08	0.26	0.50
6. ความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม	83	2.46	0.26	118	2.52	0.26	19	2.48	0.25	1.31
7. ความสำเร็จในการจัดการคุณธรรม	83	2.19	0.23	120	2.19	0.22	19	2.27	0.20	1.14

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 19 พบว่า ในเรื่องสุขภาพ ผู้สูงอายุที่มีระดับการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้าน การสนับสนุนทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาผลการทดสอบภายหลัง โดยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรง และ ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง ให้ความสำคัญในด้านการสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อย

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอโดยใช้ค่าสถิติและตามสมมติฐานต่อไปนี้คือ

4.1 ตามสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จะมีระดับความสำนึกในคุณธรรมสูง

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำนึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุ

คุณธรรมด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
	$\bar{x}$	SD	
1. ความเมตตา	4.09	0.43	สูง
2. ความกตัญญู	4.07	0.45	สูง
3. ความซื่อสัตย์	4.13	0.44	สูง
4. ความยุติธรรม	4.06	0.38	สูง
5. ความเสียสละ	2.99	0.44	ปานกลาง
รวม	4.02	0.31	สูง

หมายเหตุ

ช่วงของค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
1.00-1.50	น้อยที่สุด หรือ ต่ำที่สุด
1.51-2.50	น้อย หรือ ต่ำ
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก หรือ สูง
4.51-5.00	มากที่สุด หรือ สูงที่สุด

ตารางที่ 20 แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาพรวมของความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=4.02$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อมาพิจารณาในรายละเอียด ของคุณธรรมแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความสำนึกในคุณธรรมมากตามลำดับ

คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 4.13$) มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านความเมตตา ($\bar{x} = 4.09$) ความกตัญญู ($\bar{x} = 4.07$) และความสุจริตธรรม ($\bar{x} = 4.06$) ตามลำดับ ส่วนในด้านความเสียสละมีเพียงด้านเดียวเท่านั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99$)

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับความสำนึกในคุณธรรมสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จะมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมสูง

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ

คุณธรรมด้าน	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD	แปลความหมาย
1. ความเมตตา	2.34	0.36	ปานกลาง
2. ความกตัญญู	2.44	0.48	ปานกลาง
3. ความซื่อสัตย์	2.65	0.37	สูง
4. ความสุจริตธรรม	2.59	0.48	สูง
5. ความเสียสละ	2.51	0.40	สูง
รวม	2.51	0.26	สูง

หมายเหตุ

ช่วงของค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
1.00-1.50	น้อย หรือ ต่ำ
1.51-2.50	ปานกลาง
2.51-3.00	มาก หรือ สูง

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาพรวมของความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 2.51$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมสูง คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 2.65$) มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ส่วนค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ความสุติ

ธรรม ($\bar{x} = 2.89$) และความเมตตา ($\bar{x} = 2.51$) ตามลำดับ ส่วนในด้านความกตัญญู ($\bar{x} = 2.44$) และความเมตตา ($\bar{x} = 2.35$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการศึกษาตลอดชีวิตสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ตามสมมติฐานข้อที่ 3 และ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ยหรือทดสอบค่าที (t-test) หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบภายหลัง (Post.hoc.test.) โดยวิธีของ Scheffe (Scheffe's Method) เพื่อหาจุดที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้สูงอายุจะมีระดับความสำนึกในคุณธรรมสูง ไม่แตกต่างในด้าน เพศ ศาสนา ภูมิภาค ถิ่นกำเนิด การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ และสุขภาพ

สมมติฐานที่ 4 ผู้สูงอายุจะมีระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างในด้าน เพศ ศาสนา ภูมิภาค ถิ่นกำเนิด การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ และสุขภาพ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 และ 4 ปรากฏผลดังตารางที่ 22 ถึงตารางที่ 28 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 22 การทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	ชาย			หญิง			t-value
	n ₁	$\bar{X}_1$	SD ₁	n ₂	$\bar{X}_2$	SD ₂	
1. ระดับความสำนึกในคุณธรรม	95	4.00	0.31	107	4.00	0.30	-0.93
2. ระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม	103	2.47	0.26	115	2.51	0.27	-1.15

- * หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P < 0.05)
- t-test หมายถึง การทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ยเลขคณิตไม่เกิน 2 กลุ่ม
- F-test หมายถึง การทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างค่าเฉลี่ยเลขคณิตตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้สูงอายุเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อความสำนึกในคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าเพศชาย ($\bar{X} = 4.00$) และเพศหญิง ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงมีความสำนึกในคุณธรรมสูงใกล้เคียงกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 3.1 พบว่า ผู้สูงอายุ มีระดับความสำนึกในคุณธรรมสูง ไม่แตกต่างกันในด้านเพศนั้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้สูงอายุเพศชาย และผู้สูงอายุเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อมาพิจารณารายละเอียดของแต่ละเพศ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยเพศหญิง ($\bar{x} = 2.51$) และค่าเฉลี่ยเพศชาย ($\bar{x} = 2.47$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ส่วนผู้สูงอายุชายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จึงอธิบายได้ว่า ผู้สูงอายุเพศหญิงมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมสูงกว่าผู้สูงอายุเพศชายเล็กน้อย

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่า เอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุ 2 กลุ่มมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.1 พบว่า ผู้สูงอายุมีระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านเพศ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันส่งเสริมบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 การทดสอบความแตกต่างระหว่างศาสนากับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	พุทธ			คริสต์			อิสลาม			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ระดับความสำนึก ในคุณธรรม	90	3.90	0.35	51	4.10*	0.21	68	4.10*	0.26	11.33*
2. ระดับความพึงพอใจ การสืบทอดคุณธรรม	99	2.47	2.47	55	2.49	0.25	71	2.53	0.24	1.02

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 23 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อความสำนึกในคุณธรรม จำแนกตามกลุ่มของศาสนาต่าง ๆ ที่สำคัญ ปรากฏว่าส่วนมากผู้สูงอายุมาจากศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ ซึ่งผู้สูงอายุที่ 3 ศาสนานี้ ได้แสดงความคิดเห็นต่อความสำนึกในคุณธรรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบภายหลัง โดยวิธีการของเรฟเฟ เพื่อหาคู่ศาสนาที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยผู้สูงอายุนับถือศาสนาอิสลาม ($\bar{X} = 4.10$) และศาสนาคริสต์ ($\bar{X} = 4.10$) ให้ความสำคัญในด้านความสำนึกในคุณธรรมมากกว่าผู้สูงอายุนับถือศาสนาพุทธ ($\bar{X} = 3.90$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการปลูกฝังด้านคุณธรรมที่ไม่เหมือนกันของแต่ละศาสนา จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างในด้านความสำนึกในคุณธรรมขึ้นได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของศาสนาทั้ง 3 ศาสนาดังกล่าว ที่มีจุดมุ่งหมายให้คนทำความดีเหมือนกัน

จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.2 ที่ว่า ผู้สูงอายุจะมีระดับความสำนึกในคุณธรรมสูง ไม่แตกต่างกันในด้านศาสนานั้น พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 23 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม จำแนกตามกลุ่มศาสนา คือ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม พบว่า ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อมาพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละศาสนา ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ศาสนาอิสลาม ($\bar{x} = 2.53$) ศาสนาคริสต์ ($\bar{x} = 2.49$) และศาสนาพุทธ ($\bar{x} = 2.47$) จึงอธิบายได้ว่า ผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาอิสลามมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมในระดับสูง ส่วนผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาพุทธ มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผู้สูงอายุคริสต์และพุทธ พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มคริสต์ มีความพึงพอใจสูงกว่าผู้สูงอายุกลุ่มพุทธ

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่า เอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม ศาสนา คือ พุทธ คริสต์ อิสลาม มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.2 พบว่า ผู้สูงอายุ มีระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านศาสนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างระหว่างภูมิฐานะกับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	เมือง			ชนบท			t-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	
1. ระดับความสำนึกในคุณธรรม	136	4.05	0.28	67	3.95	0.36	2.15
2. ระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม	149	2.51	0.27	67	2.47	0.26	1.10

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเมือง และผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในชนบทนั้น มีทัศนคติต่อความสำนึกในคุณธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อมาพิจารณาค่าเฉลี่ยของภูมิลำเนา ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของผู้สูงอายุชายที่อยู่ในเมือง ($\bar{x} = 4.05$) และค่าเฉลี่ยผู้สูงอายุในชนบท ($\bar{x} = 3.95$) อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุที่เคยมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมือง มีความสำนึกในคุณธรรมสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในชนบท อาจมีสาเหตุจากการปรับตัวของผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเมืองดีกว่าผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในชนบท มีผลต่อระดับความสำนึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มนี้

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุ 2 กลุ่มที่อยู่ในเมือง และในชนบท มีความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 3.3 พบว่าผู้สูงอายุมีความสำนึกในคุณธรรมสูงไม่แตกต่างกันในด้านภูมิลำเนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 23 พบว่า ทัศนคติของผู้สูงอายุต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม จำแนกตามภูมิลำเนา กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมในเมือง และผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาเดิมในชนบท มีระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อมาพิจารณารายละเอียดในค่าเฉลี่ยของภูมิตำนนาคแต่ละแห่ง ปรากฏว่า ผู้สูงอายุที่อยู่ในเมือง ($\bar{x} = 2.51$) มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ส่วนผู้สูงอายุที่อยู่ในชนบท ($\bar{x} = 2.47$) อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่อยู่ในเมืองมีความพึงพอใจมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในชนบทเพียงเล็กน้อย

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่า ผู้สูงอายุ 2 กลุ่มที่อยู่ในเมือง และในชนบท มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.3 พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมไม่แตกต่างกันในด้านภูมิตำนนาค ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา กับระดับความสำคัญในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	ศึกษาน้อย			ศึกษาปานกลาง			ศึกษามาก			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ระดับความสำคัญ ในคุณธรรม	80	3.89	0.33	85	4.02	0.28	44	4.08	0.29	1.02
2. ระดับความพึงพอใจ การตีบทออกคุณธรรม	82	2.44	0.33	98	2.51	0.27	45	2.50	0.24	0.56

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 25 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อความสำคัญในคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา กล่าวคือ การศึกษาน้อย การศึกษาปานกลาง และการศึกษามาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อมาพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษาของผู้สูงอายุที่มีความคิดเห็นต่อความสำคัญในคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ตามลำดับคือ การศึกษามาก ($\bar{x} = 4.08$) การศึกษาปานกลาง ($\bar{x} = 4.02$) และการศึกษาน้อย ($\bar{x} = 3.83$) เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการศึกษามากขึ้นจะมีระดับความสำคัญในคุณธรรมสูงขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาที่สูงจะมีทัศนคติเกี่ยวกับความสำคัญในคุณธรรมสูงไปด้วย

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาน้อย กลุ่มการศึกษาปานกลาง และกลุ่มการศึกษามาก มีความสำคัญในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 3.4 พบว่า ผู้สูงอายุมีความสำคัญในคุณธรรมสูง ไม่แตกต่างกันในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้สูงอายุมีทักษะต่อความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ การศึกษามาก การศึกษาปานกลาง และการศึกษาน้อย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อมาพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับการศึกษา ปรากฏว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษามาก และการศึกษาปานกลาง มีความคิดเห็นต่อความจำเป็นในคุณธรรมอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อยกว่าค่าเฉลี่ยต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 2.51$) เป็นอันดับแรก และผู้สูงอายุที่มีการศึกษามาก ($\bar{x} = 2.50$) มีค่าเฉลี่ยรองลงมา นอกจากผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อย ($\bar{x} = 2.44$) มีระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า และการศึกษาปานกลาง จะมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมมาก ยกเว้นผู้สูงอายุที่มีการศึกษาน้อย จะมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมในระดับปานกลางเท่านั้น

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาน้อย กลุ่มการศึกษาน้อยกว่า และกลุ่มการศึกษามาก มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.4 พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 การทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	โสด			คู่			หม้าย/หย่าร้าง			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ระดับความสำนึก ในคุณธรรม	31	4.12	0.23	120	4.01	0.34	51	4.01	0.27	1.67
2. ระดับความพึงพอใจ การสืบทอดคุณธรรม	31	2.44	0.27	128	2.51	0.26	59	2.49	0.27	1.01

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 26 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อความสำนึกในคุณธรรม จำแนกตามกลุ่มสถานภาพสมรส ได้แก่ โสด คู่ และหม้ายหรือหย่าร้าง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทุกกลุ่มสถานภาพสมรสของผู้สูงอายุที่แสดงความคิดเห็นต่อความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับสูง โดยมีผู้สูงอายุในกลุ่มโสด ($\bar{x} = 4.12$) มีความสำนึกในคุณธรรมมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ กลุ่มคู่ ($\bar{x} = 4.01$) กับกลุ่มหม้ายหรือหย่าร้าง ($\bar{x} = 4.01$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในกลุ่มโสดมีทักษะต่อความสำนึกในคุณธรรมสูงกว่าผู้สูงอายุกลุ่มคู่ และกลุ่มหม้ายหรือหย่าร้าง แต่ทุกกลุ่มสถานภาพมีระดับความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับสูงเหมือนกัน

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ โสด คู่ และหม้ายหรือหย่าร้าง มีความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 3.5 พบว่า ผู้สูงอายุมีความสำนึกมาก ไม่แตกต่างกันในค่านิยมฐานะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้สูงอายุชายมีทักษะต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม จำแนกตามสถานภาพสมรส อาทิเช่น โสด คู่ และหม้ายหรือหย่าร้าง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มของสถานภาพสมรส ปรากฏว่า ผู้สูงอายุในกลุ่มคู่มีทัศนคติต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ($\bar{x} = 2.51$) ในระดับสูง ส่วนผู้สูงอายุหม้ายหรือหย่าร้าง ($\bar{x} = 2.49$) และโสด ($\bar{x} = 2.44$) มีทัศนคติต่อความพึงพอใจในระดับปานกลางตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสในกลุ่มคู่มีความพึงพอใจสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสหม้ายหรือหย่าร้าง และเป็นโสด

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ โสด คู่ และหม้ายหรือหย่าร้าง มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.5 พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านสถานภาพสมรส ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 การทดสอบความแตกต่างระหว่างฐานะเศรษฐกิจกับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	รายได้น้อย			รายได้ปานกลาง			รายได้มาก			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ระดับความสำนึก ในคุณธรรม	73	3.91	0.37	88	4.10	0.27	67	4.09	0.28	3.04
2. ระดับความพึงพอใจ การสืบทอดคุณธรรม	76	2.46	0.28	100	2.53	0.26	46	2.47	0.24	0.84

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 27 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุต่อความสำนึกในคุณธรรม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้น้อย รายได้ปานกลาง และรายได้มาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับฐานะเศรษฐกิจของผู้สูงอายุที่แสดงความคิดเห็นต่อความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงในทุกฐานะเศรษฐกิจ โดยมีรายละเอียดของระดับสูง คือ ผู้สูงอายุที่มีรายได้ปานกลาง ($\bar{X} = 4.10$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นผู้สูงอายุที่มีรายได้มาก ($\bar{X} = 4.09$) และผู้สูงอายुरายได้น้อย ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยของฐานะเศรษฐกิจดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุในกลุ่มรายได้ปานกลางมีระดับความสำนึกในคุณธรรมมากกว่ากลุ่มรายได้มาก และกลุ่มผู้สูงอายुरายได้สูงมีความสำนึกในคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายुरายได้น้อยดังกล่าว

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ รายได้น้อย รายได้ปานกลาง และรายได้มาก มีความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 3.6 พบว่า ผู้สูงอายุมีความสำนึกในคุณธรรมสูง ไม่แตกต่างกันในด้านฐานะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้สูงอายุมีทักษะต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ โดยแบ่งเป็น รายได้น้อย รายได้ปานกลาง และรายได้มาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มของฐานะทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่ารายได้อื่นๆ มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ($\bar{x} = 2.47$) และผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ($\bar{x} = 2.40$) มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ รายได้น้อย รายได้ปานกลาง และรายได้อื่นๆ มีความพึงพอใจในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.6 พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 การทดสอบความแตกต่างระหว่างสุขภาพกับระดับความสำนึกในคุณธรรม และระดับความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปร	แข็งแรงดี			เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง			เจ็บป่วยบ่อย			F-value
	n_1	$\bar{X}_1$	SD_1	n_2	$\bar{X}_2$	SD_2	n_3	$\bar{X}_3$	SD_3	
1. ระดับความสำนึก ในคุณธรรม	75	4.02	0.34	112	4.00	0.30	18	4.08	0.26	0.50
2. ระดับความพึงพอใจ การสืบทอดคุณธรรม	83	2.46	0.26	118	2.52	0.26	19	2.48	0.25	1.31

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 28 พบว่า ทักษะของผู้สูงอายุคือความสำนึกในคุณธรรม จำนวนความสุขภาพ โดยแบ่งออกเป็น แข็งแรงดี เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง เจ็บป่วยบ่อย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่แสดงความคิดเห็นต่อความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับสูงในทุกกลุ่มสุขภาพ โดยพิจารณารายละเอียดของระดับสูงในแต่ละกลุ่มปรากฏว่า ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ ($\bar{X} = 4.08$) มีระดับสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี ($\bar{X} = 4.02$) และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง ($\bar{X} = 4.00$) สูงเป็นอันดับสุดท้าย จากค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มสุขภาพดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุที่กำลังเจ็บป่วยจะมีความสำนึกในคุณธรรมสูงกว่าผู้สูงอายุที่แข็งแรงดี และกลุ่มผู้สูงอายุที่แข็งแรงดีจะมีความสำนึกในคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่มีการเจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อยต้องประสบกับความเดือดร้อนต่อชีวิตบ่อย ๆ ทำให้มีความสำนึกผิดชอบ ชั่วดี ได้มากกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรง และผู้สูงอายุที่มีการเจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง ซึ่งถือว่าชีวิตอยู่ได้อีกนาน การที่จะมีความรู้ดีนึกคิดในทางดีชั่ว ย่อมเกิดขึ้นได้น้อยกว่าผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ แข็งแรงดี เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง และเจ็บป่วยบ่อย มีความสำนึกในคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อย่อยที่ 3.7 ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุจะมีความถนัดในคุณธรรมมาก ไม่แตกต่างในด้านสุขภาพ พบว่า ได้รับการยอมรับตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้สูงอายุมีทัศนคติต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม จำนวนตามสุขภาพ ใน 3 กลุ่ม คือ แข็งแรงดี เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง และเจ็บป่วยบ่อย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มของสุขภาพ ปรากฏว่า ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อย ($\bar{x} = 2.78$) และผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรง ($\bar{x} = 2.46$) มีทัศนคติต่อความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพเจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง จะมีความพึงพอใจในการทำหน้าที่สืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับมากเพียงกลุ่มเดียว ยกเว้นผู้สูงอายุที่สุขภาพแข็งแรง และผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ มีความพึงพอใจในการทำหน้าที่สืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบค่าเอฟ (F - test) พบว่าผู้สูงอายุทั้ง 3 กลุ่ม คือ แข็งแรงดี เจ็บป่วยนาน ๆ ครั้ง และเจ็บป่วยบ่อย มีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรมอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อย่อยที่ 4.7 พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ตามสมมติฐานที่ 5, 6 และ 7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Multiple Regression Coefficient Stepwise)

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อระดับความ
สำนึกในคุณธรรม ความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรม และความสำเร็จในการจัดเกลาด้านคุณ
ธรรมของผู้สูงอายุ สำหรับปัจจัยหรือตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระแยกเป็นรูปแบบ ได้ดังนี้

ก) รูปแบบที่ 1

ตัวแปรตาม : ความสำนึกในคุณธรรม

ตัวแปรอิสระ : เพศ ศาสนา ภูมิลำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ
สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม
การสนับสนุนทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชน

ข) รูปแบบที่ 2

ตัวแปรตาม : ความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรม

ตัวแปรอิสระ : เพศ ศาสนา ภูมิลำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ
สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม
การสนับสนุนทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชน

ค) รูปแบบที่ 3

ตัวแปรตาม : ความสำเร็จในการจัดเกลาคุณธรรม

ตัวแปรอิสระ : เพศ ศาสนา ภูมิลำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ
สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทาง
สังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชนความ
สำนึกในคุณธรรม และความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรม

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 5 ความสำนึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้าน เพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชน

ตารางที่ 29 ค่าสถิติที่วัดความสำนึกในคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปรตาม (Dep. Var)	ตัวแปรอิสระ (Indep. Var)	อำนาจการ ทำนาย (R ²)	ค่าเอฟ (F)	ค่าคงที่ (Constant)	ค่าสหสัมพันธ์ถดถอย (Reg. Coef)	ค่าที (t-value)
ความสำนึกใน คุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.1123	20.86 [*]	3.2606	0.2372	4.5680 [*]
ความสำนึกใน คุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.1621	17.04 [*]	3.1834	0.2080	4.0790 [*]
	ศาสนา				0.0894	3.4420 [*]
ความสำนึกใน คุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.1977	13.3889 [*]	3.0921	0.2000	3.9630 [*]
	ศาสนา				0.0941	3.6580 [*]
	เศรษฐกิจ				0.0334	2.2820 [*]
ความสำนึกใน คุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.2238	11.68 [*]	3.3074	0.2362	4.5290 [*]
	ศาสนา				0.0897	3.5270 [*]
	เศรษฐกิจ				0.0353	2.4430 [*]
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว				-0.1023	-2.3340 [*]
ความสำนึกใน คุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.2614	4.9868	3.3544	0.2691	4.608 [*]
	ศาสนา				0.7781	2.943 [*]
	เศรษฐกิจ				0.0273	1.646 [*]
	ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว				-0.074	-1.620 [*]
	เพศ				0.0844	1.933
	สุขภาพ				0.0074	0.217
	ภูมิฐานะ				-0.0678	-1.448
	สถานภาพสมรส				-0.0170	-0.515
	การร่วมกิจกรรม ทางสังคม				-0.0192	-0.389
	การศึกษา				0.0110	0.651
	ความใกล้ชิดกับเยาวชน				-0.7908	-1.341

* P < 0.05

- R^2 = ค่าอำนาจการทำนายหรือการอธิบายความแปรปรวนระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
- F = ค่าแสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับ 0.05
- Constant = ค่าคงที่ ซึ่งต้องแสดงค่าเพื่อให้ตารางสมบรูณ์และสามารถนำค่าไปใช้ในการสร้างสมการ
- Reg.Coef. = ค่าสหสัมพันธ์ถดถอย เป็นวิธีการเลือกตัวแปรอิสระแบบ Stepwise Regression มีการพิจารณาเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในรูปแบบถดถอยทีละตัว และจะพิจารณาเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในรูปแบบถดถอยทีละตัว และจะพิจารณาตัดตัวแปรอิสระออกไปโดยการพิจารณาจากค่า :
- t - value = ค่าที่ เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ของตัวแปรแต่ละคู่ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

จากตารางที่ 29 พบว่า ความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับตัวแปรสำคัญ 4 ใน 11 ตัวแปรดังนี้คือ การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยทั้ง 4 ตัวแปร สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนคือตัวแปรตาม คือ ความสำคัญในคุณธรรมได้ร้อยละ 22.38 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และพบว่า ตัวแปรอิสระที่สำคัญที่สุดคือ การสนับสนุนทางสังคมเพียงตัวแปรเดียว สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือตัวแปรตาม คือ ความสำคัญในคุณธรรมได้ร้อยละ 11.23 หรือครึ่งหนึ่งของการอธิบายได้โดย 4 ตัวแปรด้วยกัน เมื่อเพิ่มตัวแปรอีกสามตัวจะทำให้อธิบายได้ผลมากขึ้นอีกร้อยละ 5.98, 3.56 และ 2.61 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise) กับตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่น่าเข้ามาศึกษาเพื่อตัดให้เหลือเฉพาะตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้เพียง 4 ตัวแปรใน 11 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับคือ การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ทุกตัวมีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อผู้สูงอายุในทางบวก ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้สูงอายุที่ได้รับความสำคัญในเรื่องการสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างดีย่อมมีอิทธิพลต่อความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุ มากกว่าผู้สูงอายุที่ได้รับความสำคัญในตัวแปรดังกล่าวในทางตรงกันข้าม

การศึกษาตัวแปรสำคัญที่ทำนายความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุ จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คดของพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า ตัวแปรที่ใช้ทำนายความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 11.23 ($R^2 = 0.1123$)

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาตัวแปรที่อยู่ในสมการคงที่มีค่ามากที่สุดเข้าไปสร้างสมการ ได้แก่ ศาสนา ผลการวิเคราะห์ พบว่า สัมประสิทธิ์การทำนายเพิ่มเป็น 0.1621 นั่นคือ ศาสนา และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุไว้ที่ร้อยละ 16.21 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ศาสนาสามารถทำนายความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.98

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาตัวแปรที่อยู่ในสมการคงที่มีค่ามากที่สุด เข้าไปสร้างสมการ ได้แก่ เศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์พบว่า สัมประสิทธิ์การทำนายเพิ่มเป็น 0.1977 นั่นคือ เศรษฐกิจ การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 19.77 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เศรษฐกิจสามารถทำนายความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.56

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาตัวแปรที่อยู่ในสมการคงที่มีค่ามากที่สุดไปสร้างสมการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการวิเคราะห์พบว่า สัมประสิทธิ์การทำนายเพิ่มขึ้นเป็น 0.2238 นั่นคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 22.38 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยที่ความสัมพันธ์ในครอบครัว สามารถทำนายความสำคัญในคุณธรรมได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.61

ต่อจากนั้น เมื่อเพิ่มตัวทำนายที่เหลือในขั้นตอนต่อไป ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อหาค่าทำนายของความสำคัญในคุณธรรมจึงยุติลง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่เหลืออีก 7 ตัวแปรคือ เพศ ภูมิปัญญา การศึกษา สถานภาพสมรส สุขภาพ การร่วมกิจกรรมทางสังคม ความใกล้ชิดกับเขาวชน เมื่อรวมกันแล้วสามารถทำนายหรืออธิบาย

ความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุได้เพียงร้อยละ 3.76 เท่านั้น คือมีค่าน้อยมาก และไม่มียุทธศาสตร์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ตัวแปรอิสระระดับดังกล่าวจึงไม่มีอิทธิพลต่อความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่กล่าวว่า ความสำคัญในคุณธรรมของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชน พบว่า ตัวแปรสำคัญ 4 ตัวแปรคือ การสนับสนุนทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นตัวแปรอีก 7 ตัวคือ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส สุขภาพ การร่วมกิจกรรมทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชน พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 6 ความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเพศ ศาสนา ภูมิถิ่นนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับเขาวชน

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คดอยทหุคูณระหว่างตัวแปร คม คือ ความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุกับตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยต่าง ๆ

ตารางที่ 30 ดัชนีที่ใช้วัดความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปรตาม (Dep. Var)	ตัวแปรอิสระ (Indep. Var)	อำนาจการ ทำนาย (R^2)	ค่าเอฟ (F)	ค่าคงที่ (Constant)	ค่าสหสัมพันธ์คดอย (Reg. Coef)	ระดับนัยสำคัญ (t-value)
ความพึงพอใจในการ ตีบทอคคุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.1132	22.72 [*]	1.830	0.2083	4.7660 [*]
ความพึงพอใจในการ ตีบทอคคุณธรรม	การสนับสนุนทางสังคม	0.1622	2.96 [*]	1.5717	0.1796	3.5260 [*]
	เศรษฐกิจ				0.0030	0.199
	เพศ				0.0634	1.616
	ภูมิถิ่นนา				-0.0664	-1.577
	สุขภาพ				-0.0081	-0.003
	ศาสนา				0.0041	0.173
	สถานภาพสมรส				0.0073	0.246
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว				0.0489	1.184
	ร่วมกิจกรรมทางสังคม				0.0143	0.331
	การศึกษา				0.0080	0.522
	ความใกล้ชิดกับเขาวชน				0.0409	0.789

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 30 พบว่า มีเพียงตัวแปรสำคัญเพียง 1 ใน 11 ตัวแปรเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อระดับความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุ ซึ่งตัวแปรนั้นคือ การสนับสนุนทางสังคม โดยสามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนต่อระดับความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 11.32 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คดอยทหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise) กับตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่นำมาศึกษา เพื่อคัดให้เหลือเฉพาะตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการตีบทอคคุณธรรมของผู้สูงอายุ โดยได้นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่า มีตัวแปรสำคัญเพียงตัวแปรเดียวคือ การสนับสนุนทางสังคมที่มีอิทธิพล หรือผลกระทบต่อผู้สูงอายุในทางที่ดี แสดง

ให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่ได้รับความสำคัญในเรื่องการสนับสนุนทางสังคม ย่อมมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุ

จากการพิจารณาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ความสนับสนุนทางสังคม ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนพบว่า การสนับสนุนทางสังคมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า การสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมได้ร้อยละ 11.32 ($R^2 = 0.11.32$)

ต่อจากนั้นเมื่อเพิ่มตัวทำนายที่เหลือในขั้นตอนต่อไป ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อหาค่าเพื่อทำนายของความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรม จึงยุติลง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่เหลืออีก 10 ตัว คือ เพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ การร่วมกิจกรรมทางสังคม ความใกล้ชิดกับเยาวชน ความสัมพันธ์ในครอบครัว เมื่อรวมกันแล้วสามารถทำนายหรืออธิบายความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุได้เพียงร้อยละ 4.90 เท่านั้น คือว่ามีค่าน้อยมาก และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นปัจจัยดังกล่าวนี้ จึงไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการตีบทออกคุณธรรมของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้าน เพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชน พบว่า มีเพียงตัวแปรอิสระเพียงตัวแปรเดียว คือ การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับการยอมรับตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นอีก 10 ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม และความใกล้ชิดกับเยาวชนพบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 7 ความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้าน
เพศ ศาสนา ภูมิลำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความ
สัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความ
ใกล้ชิดกับเยาวชน ความสำนึกในคุณภาพ และความพึงพอใจในการตีบทอ
คุณธรรม

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอลลอสพหุคูณระหว่างตัวแปรตาม
คือ ความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรมแก่เยาวชนของผู้สูงอายุกับตัวแปรอิสระ
คือ ปัจจัยต่าง ๆ

ตารางที่ 31 ดัชนีที่ใช้วัดความสำเร็จในการขัดเกลาคุณธรรมของผู้สูงอายุ

ตัวแปรตาม (Dep. Var)	ตัวแปรอิสระ (Indep. Var)	อำนาจการ ทำนาย (R^2)	ทีเอฟ (F)	ค่าคงที่ (Constant)	ค่าสหสัมพันธ์คอลลอส (Reg. Coef)	ค่าที (t-value)
ความสำเร็จในการ ขัดเกลาคุณธรรม	- ความพึงพอใจในการ ตีบทอคุณธรรม	0.0591	0.7096	1.9593	0.0798	1.131
	- สถานภาพสมรส				-0.0290	-1.070
	- สุขภาพ				-0.0100	-0.362
	- ภูมิลำเนา				-0.453	-1.170
	- เพศ				0.020	0.557
	- ศาสนา				0.0027	0.120
	- ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว				0.0638	1.662
	- การศึกษา				0.0013	0.097
	- การร่วมกิจกรรมทาง สังคม				-0.0251	-0.628
	- ความสำนึกในด้าน คุณธรรม				0.0024	0.036
	- ความใกล้ชิดกับเยาวชน				-0.0304	-0.627
	- เศรษฐกิจ				0.0054	-0.395
	- การสนับสนุนทางสังคม				0.0230	0.441

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 31 พบว่า ไม่มีตัวแปรสำคัญใดที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการขัดเกลาคุณ
ธรรมของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณา จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คอลลอสทุกแบบมีขั้นตอน กับตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่นำมาศึกษา เพื่อตัดให้เหลือเฉพาะตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรมของผู้สูงอายุ โดยถือนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการขับเคลื่อนคุณธรรมของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัวแปรนี้ยังไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรมของผู้สูงอายุ เนื่องจากว่าตัวแปรทั้งหมดนี้สามารถทำนายหรืออธิบายความแปรปรวนต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรมแก่ชาวชนของผู้สูงอายุ ได้เพียงร้อยละ 5.91 ถือว่าน้อยมาก และไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าทุกปัจจัยที่ศึกษานั้นไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนแก่ชาวชนแต่ประการใด จึงน่าจะมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 ที่กล่าวว่า ความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรมแก่ชาวชนของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเพศ ศาสนา ภูมิฐานะ การศึกษา สถานภาพสมรส เศรษฐกิจ สุขภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ความใกล้ชิดกับชาวชน ความสำนึกในคุณธรรม และความพึงพอใจในการสืบทอดคุณธรรม พบว่า ทุกปัจจัยทั้งหมดปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย